

Підтримка викладачів для РОЗДІЛУ 2: ПІДГОТОВКА ДО ЛИХ ТА РЕАГУВАННЯ У ПУБЛІЧНИХ ТА ВЕЛИКИХ МІСЦЯХ

НАВЧАЛЬНИЙ МОДУЛЬ 8: Боротьба з dezінформацією та неправдивою інформацією під час катастроф у громадських місцях та великих місцях

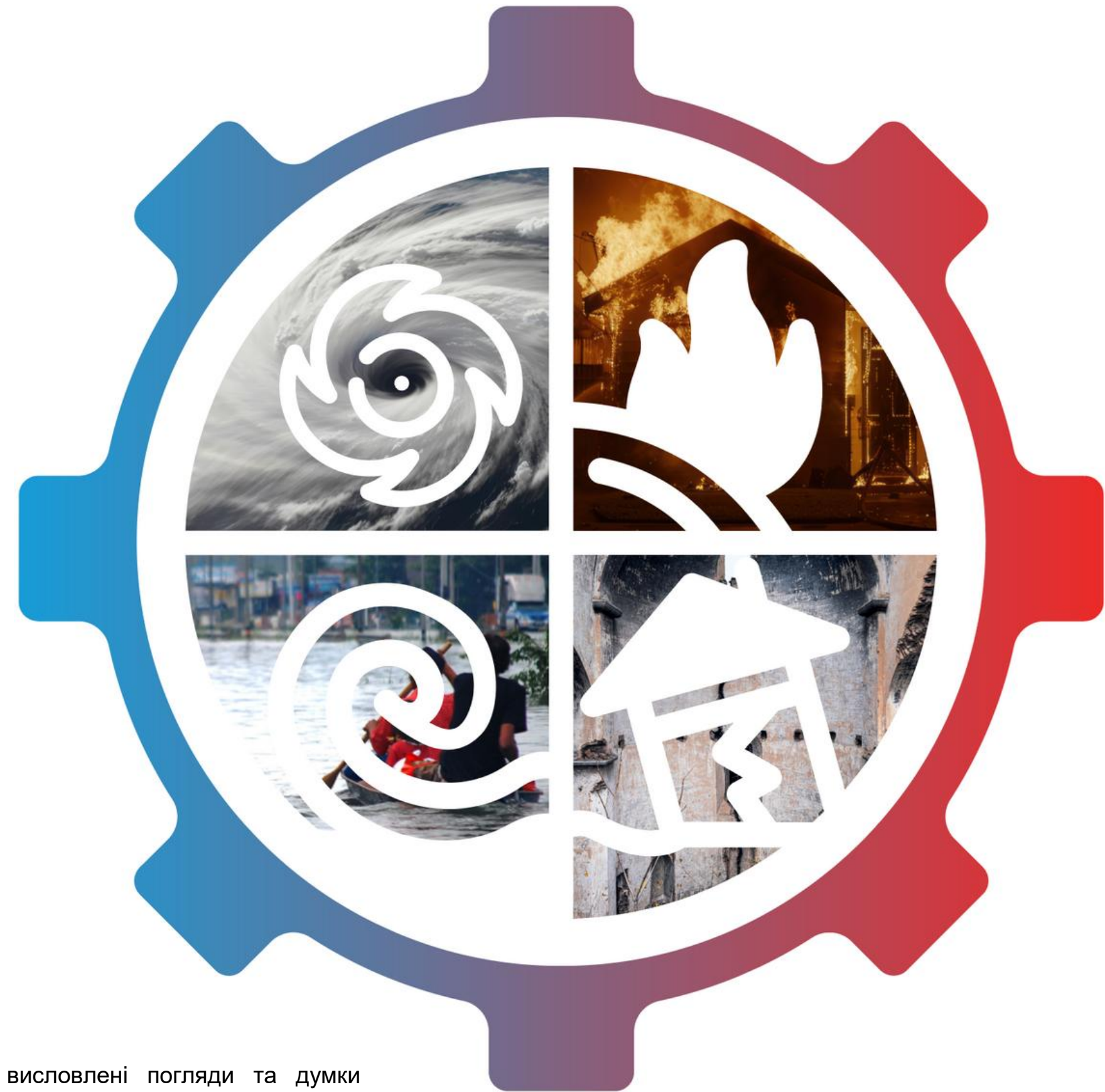
Автор: Von Nore/ Партнерство проекту VETREADY

Номер проекту: 2024-1-ES01-KA220-VET-000257287

Co-funded by
the European Union

Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать лише автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу або Іспанської служби з питань інтернаціоналізації освіти (SEPIE). Ні Європейський Союз, ні орган, що надає грант, не несуть за них відповідальності.

Огляд рекомендацій для викладачів

Цей Допоміжний файл для викладачів розроблений як супровід навчального модуля «Протидія дезінформації та неправдивій інформації під час катастроф у громадських місцях та великих місцях», надаючи індивідуальні методологічні та дидактичні рекомендації для підвищення його ефективності.

Він має на меті допомогти освітянам:

Зрозуміти конкретні педагогічні цілі цього модуля в рамках цього розділу

- Застосовуйте відповідні стратегії та інструменти навчання для залучення учнів професійно-технічної освіти, безперервної професійно-технічної освіти та діаспори
- Впевнено проводити ключові завдання, сприяти рефлексії та підтримувати запам'ятовування знань
- Адаптуйте проведення занять до різних форматів (очного, онлайн, змішаного) та різноманітних потреб учнів
- Примітка: Виконання цього модуля та пов'язаної з ним вікторини сприяє професійному розвитку викладача та може призвести до отримання сертифікації.

Навчальний зміст цього модуля

- Мета навчального модуля
- Результати навчання навчального модуля
- Вступ: Що таке боротьба з дезінформацією та неправдивою інформацією під час катастроф у громадських місцях та великих місцях
- Ключові поняття та термінологія
- Розуміння важливості
- Чому цей навчальний модуль важливий
- Стихійні лиха у боротьбі з дезінформацією та неправдивою інформацією в контексті стихійних лих у громадських місцях та великих місцях проведення
  - Повені
  - Землетруси
    - Теплові хвилі
    - Зупиніться та поміркуйте
- Технологічні/промислові катастрофи у боротьбі з дезінформацією та неправдивою інформацією в контексті катастроф у громадських місцях та великих закладах
  - Розлив хімічних речовин / Викид токсичних речовин
    - Радіологічна аварія / Витік з ядерного об'єкта
    - Промисловий вибух / пожежа у громадських місцях
    - Зупиніться та поміркуйте
- Біологічні/медичні катастрофи у боротьбі з дезінформацією та неправдивою інформацією в контексті катастроф у громадських місцях та великих місцях проведення.
  - Пандемія (COVID-19, грип)
    - Спалахи харчового та водного отруєння (сальмонельоз, холера)
    - Трансмисивні хвороби (денге, Зіка)
    - Зупиніться та поміркуйте
- Надихаючі дії та взірці для наслідування
- Більше для дослідження
- Джерела, використані для створення цього навчального модуля

Рекомендовані методи та інструменти навчання

- Навчання на основі сценаріїв (SBL): боротьба з дезінформацією під час катастроф на великих об'єктах
- Чому саме СБЛ?

Переводить учнів від пасивного знання до активного, критичного прийняття рішень — кінцевої мети готовності до стихійних лих.

- Сценарій: Суперечливі повідомлення про евакуацію

Під час великого концерту офіційне сповіщення наказує людям спокійно евакуюватися після підозри на витік газу.

Тим часом, у вірусному дописі в соціальних мережах стверджується, що «виходи заблоковані — тримайтеся біля сцени!».

Натовпи починають вагатися та панікувати.

- Завдання для учнів:
- Перевірте, яке джерело є достовірним.
- Швидко вирішуйте, як діяти та спілкуватися.
- Розвінчайте міф, одночасно підкріплюючи офіційне повідомлення.
- Сприяння:
- Час на прийняття рішень – 5 хвилин.
- Розділити на дві групи:
  - Захисники міфів: виступають за те, щоб «залишатися вдома».
  - Захисники фактів: виступають за «безпечну евакуацію».
- Підбиття підсумків: Обговоріть, як швидко поширюється дезінформація у великих місцях проведення заходів та як навчені фахівці з реагування протидіють їй.

Рекомендовані методи та інструменти навчання

- Дебати про розвінчування міфів і фактів: Дебати про міф про вихід

Під час спортивного заходу дим починає заповнювати частину стадіону.

Вірусне повідомлення стверджує: «Не прямуйте до головних виходів — вони переповнені! Залишайтеся на своїх місцях і чекайте на допомогу».

Однак, офіційні вказівки наказують усім негайно евакуюватися, використовуючи позначені маршрути.

- Підготовка до дебатів:
- Команда А (міфологічна сторона): стверджує, що варто залишатися на місці, щоб «уникнути хаосу».
- Команда В (фактовий бік): захищає офіційні протоколи евакуації та пояснює, чому затримка виходу збільшує небезпеку.
- На завершення тренер підсумовує офіційні процедури евакуації з великих приміщень, що мають рятувальні властивості.
- Сприяння:
- Встановіть чіткі правила: кожна команда повинна посилатися принаймні на одне перевірене джерело (наприклад, AFAD, Червоний Хрест, місцеву пожежну службу).
- Зосередьтеся на аналітичному мисленні та комунікації — поясніть, чому міф є ризикованим і як поділитися точною інформацією про безпеку з іншими.

Рекомендовані методи та інструменти навчання

- Завдання контрольного списку верифікації: виявлення дезінформації у великих закладах

Навчає учнів практичному, повторюваному методу виявлення недостовірної інформації під час надзвичайних ситуацій на великих об'єктах, зменшуючи паніку та поширення дезінформації.

- Сценарій: Чутки про забруднену воду на стадіоні

У вірусному дописі в соціальних мережах стверджується:

«Водопостачання стадіону забруднене! Не пийте!» (Публікація з анонімного облікового запису, їй два роки)

- Офіційні рекомендації: Вода безпечна; жодних попереджень від адміністрації місця проведення чи місцевої муніципалітету.

- Завдання для учня:

Скористайтеся контрольним списком 3-етапної перевірки:

- Перевірка джерела: Чи це від офіційного агентства? (Ні)
- Перевірка дати: Чи вона актуальна? (Ні)
- Перевірка: Де я можу знайти офіційну інформацію? (Перевірте веб-сайт муніципалітету або місця проведення)
- Результат: Учні відкидають неправдиву публікацію, використовуючи перевірену інформацію.
- Сприяння:
- Встановіть таймер (наприклад, 60 секунд) для імітації тиску.
- Заохочує мислення «Зупинися та подумай» для швидкої перевірки в режимі реального часу.
- Закріплює навички, необхідні для фільтрації дезінформації під час надзвичайних ситуацій у громадському середовищі.

Поради

- Учні професійно-технічної освіти. Фокус на діях та технологіях: використовуйте гейміфікацію, інтерактивні мобільні вікторини та відеодемонстрації (наприклад, як захистити об'єкт). Безпосередньо пов'яжіть безпеку з професійними навичками (наприклад, безпека на будівельному майданчику). Розширення можливостей: розглядайте готовність як навичку, що забезпечує контроль. Використовуйте гіпотетичні сценарії; зосередьтеся на майбутніх діях, а не на минулих травмах.
- Використовуйте досвід для учнів безперервного професійного навчання (дорослі): почніть з обговорення, щоб перевірити наявні знання про безпеку вдома. Зосередьтеся на актуальності та рентабельності інвестицій (ROI) для захисту сім'ї та майна. Перевірка: визнайте та поважайте їхній практичний життєвий досвід. Надайте стислі, високоефективні процедури безпеки та ресурси, орієнтовані на сім'ю.
- Культурна та лінгвістична ясність для діаспорної аудиторії: використовуйте мову без жаргону та прості візуальні матеріали. Зосередьтеся на універсальних принципах безпеки, що виходять за межі національних кордонів. Використовуйте різноманітні тематичні дослідження з різних регіонів світу. Практика, що враховує травму: встановіть чітке правило «Пропуску», яке дозволяє особам відмовитися ділитися особистим досвідом. Визнавайте потенційну історію переміщення або значну травму.

Стратегії адаптації

- **Особисто**

Використовуйте роздруковані картки «Міф проти фактів» для обговорень у невеликих групах.

Проведіть рольові ігри «Зупиніться та поміркуйте» — учні розігрують реальні випадки дезінформації про стихійні лиха.

Розмістіть інфографіку на стінах класу (міфи про землетруси, міфи про пандемію).

- **Онлайн**

Використовуйте кімнати для групових занять для віртуальної рольової гри за кейсами «Зупиніться та поміркуйте».

Інтегруйте короткі інтерактивні вікторини (наприклад, Kahoot або Google Forms), щоб розвінчати міфи.

Діліться відео ВООЗ та ЄС з питань цивільного захисту безпосередньо через чат або навчальну платформу.

- **Змішане навчання**

Почніть з онлайн-вікторин на розвінчування міфів перед заняттям, а потім обговоріть результати особисто.

Дайте завдання з цифрової розповіді — учням створіть короткі відео, які виправляють міф про катастрофу.

Поєднуйте живі дискусії з електронними навчальними матеріалами у самотійному темпі та щоденниками рефлексій.

Заохочуйте адаптацію до місцевого контексту та доступу учнів до технологій. Мета полягає в забезпеченні рівної участі та розвитку навичок незалежно від формату викладання.

Ключові навички ESCO, що розглядаються в цьому модулі

Розвиток перехресних навичок ESCO – Т3.2: Впровадження проактивного підходу до ліквідації наслідків катастроф на великих об'єктах. Фокус навичок (Т3.2): Здатність збирати, аналізувати, синтезувати та оцінювати інформацію зі спостережень, досвіду, міркувань або комунікації — для планування діяльності, вирішення проблем та проактивного реагування на виклики.

Як ця навичка розвивається в сценаріях модуля «Пауза та рефлексія»:

Учні стикаються з реальними ситуаціями дезінформації на великих майданчиках (наприклад, вірусні публікації про евакуацію стадіонів або паніку натовпу на концертах) та вирішують, які дії вжити. Оцінюють джерела, передбачають результати, планують відповідні дії.

Групова робота «Міф чи факт»:

Учні аналізують твердження, пов'язані з діяльністю в надзвичайних ситуаціях у місцях скупчення людей, обговорюють міркування та обґрунтовують відповіді доказами. Практикують аналітичне мислення, порівнюють різні типи інформації, вирішують проблеми проактивно.

Вправа «План підготовки великого місця проведення»:

Учні спільно розробляють реалістичний план дій у надзвичайних ситуаціях для стадіону, концерту чи аеропорту. Прогнозують ризики, ставлять цілі, планують конкретні, практичні кроки

Порада тренера:

Заохочуйте учасників пояснювати, чому їхня відповідь є найбезпечнішою або найефективнішою.

Це осмислення перетворює знання на проактивне, цілеспрямоване прийняття рішень — суть Т3.2.

Підтримка оцінювання – Як перевірити прогрес учня

Щоденник рефлексій – «Від міфу до реальності»

Як це працює:

Після завершення модуля слухачі пишуть короткі роздуми, в яких описують один міф, пов'язаний із катастрофою, у який вони вірили раніше, та як змінилося їхнє розуміння після заняття. Вони додають один приклад того, як вони застосують ці нові знання на великому майданчику.

Що це розкриває:

Демонструє концептуальне розуміння та особисту трансформацію. Допомогає тренерам оцінити, чи можуть учні засвоїти точну інформацію та перенести її на реальну поведінку з точки зору безпеки.

Група «Виклик перевірки інформації»

Як це працює:

Учні працюють у невеликих групах, щоб оцінити три публікації в соціальних мережах про нещодавні катастрофи. Кожна група визначає, які публікації є достовірними, пояснює чому та представляє свої міркування.

Що це розкриває:

Оцінює критичне мислення, інформаційну грамотність та командну роботу. Демонструє здатність учнів виявляти дезінформацію, обґрунтовувати висновки на основі доказів та ефективно повідомляти про результати.

Додаткові довідкові матеріали

- 1. Розвінчано сім міфів про катастрофи <https://www.preventionweb.net/news/seven-myths-about-disasters-debunked-separating-disaster-facts-disastrous-falsehoods>

Ця стаття UNDRR чітко пояснює та виправляє поширені міфи про катастрофи, що робить її ідеальною для обговорень у класі або заходів із розвінчування міфів.

- 2. Дезінформація зупиняється на вас – набір інфографіки

https://www.cisa.gov/sites/default/files/publications/disinformation_stops_with_you_infographic_set_508.pdf

Простий, візуальний набір інфографіки, який допомагає освітянам пояснити, як поширюється дезінформація та які дії можуть вжити люди, щоб її зупинити.

- 3. Протидія неправдивій інформації в соціальних мережах під час стихійних лих
https://www.dhs.gov/sites/default/files/publications/SMWG_Countering-False-Info-Social-Media-Disasters-Emergencies_Mar2018-508.pdf

Практичний посібник з відкритим доступом, що окреслює стратегії виявлення, перевірки та протидії неправдивій інформації під час надзвичайних ситуацій — корисний для підготовки вчителів або учнів старшого віку.

Джерела

- Міжнародна федерація товариств Червоного Хреста та Червоного Півмісяця (МФЧХ). (2019). Контрольний список із законодавства, готовності до стихійних лих та реагування на них. Програма законодавства про стихійні лиха.
- Дитячий фонд Організації Об'єднаних Націй (ЮНІСЕФ). (2020). Пакет ресурсів щодо боротьби з дезінформацією в Інтернеті. Регіональне відділення ЮНІСЕФ для Європи та Центральної Азії (ECARO).
- EU DisinfoLab. (н.д.). Ресурси. Отримано 10 жовтня 2025 року з <https://www.disinfo.eu/resources/>
- ЮНІСЕФ Ірландія. (н.д.). Цифрове громадянство та активізм. Отримано 10 жовтня 2025 року з <https://www.unicef.ie/our-work/schools/global-issues/digital-activism/>
- Арал, С. (10 вересня 2018 р.). Не звинувачуйте ботів, фейкові новини поширюють люди [Відео]. Виступи на TEDx. <https://www.youtube.com/watch?v=Ah9H4-QSBL0>

ПАРТНЕРСТВО

<https://ied.eu/>

<https://denizli.afad.gov.tr/>

<https://neotalentway.com/>

<https://www.eva93.lv/>

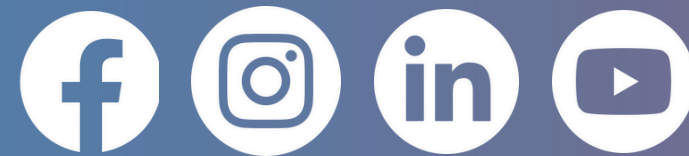
<https://ngo-nfe4y.com.ua/en>

<https://vonhope.is/>

**Навчайтесь з задоволенням з VET-READY РОЗДІЛ 2: НАВЧАННЯ
З ПІДГОТОВКИ ДО ЛИХ ТА РЕАГУВАННЯ НА ЛИХА У
ГРОМАДСЬКИХ ТА ВЕЛИКИХ МІСЦЯХ, МОДУЛЬ 8: Боротьба з
дезінформацією та неправдивою інформацією під час лих на
громадських та великих майданчиках!**

СЛІДКУЙТЕ ЗА
НАМИ

<https://vetready.eu/>